

(המשך מעמוד 7)

ישראל כשהיה קונסול כללי בתל-אביב. הוא אוסטרי אמיתי, נוצרי בהכרה, אך יש לו חיבה מיוחדת ליהדות. ראשו מלא בדיחות יהודיות מצוינות, והביקורת העיקרית שלו כלפי ישראל היא שהמדינה יוצרת עם חדש, שאין לו עוד שום דמיון ליהודים. חוץ מזה הארטל הוא מודרך חי לעיר וינה. הוא זוכר לא רק את תאריך הבניה של כל אחד ממאות הבנינים ההיסטוריים, אלא גם את הסיבות והנסיבות לבנייתו. הנה הכיכר אם חוף — לפני 200 שנה בא האפיפיור לינה ועמד על מרפסת זו כדי לברך את ההמונים שהתאספו למטה. כל העם כרע על ברכיו והסיר את הכובע. רק משורר צעיר אחד נשאר עומד כשראשו מכוסה. כאשר רמוז לו להסיר, ענה בחוצפה: „אם הברכה באמת טובה, היא תעבור גם את הכובע.“

שנים שהתה בישראל, בימי כהונת אביה כאן. היא למדה בבית-ספר קתולי צרפתי בחיפה, ואיך שהוא הטיבה הארץ את חותמה עליה. עתה היא פעילה בארגון הנוער הסוציאליסטי, וחוף מזה היא קאתולית אדוקה מאד. נערה רצינית, כמו כל העם הזה.

זר במרחקים יכול לתאר לעצמו כי האוסטרים הם עם עליון, עם של מין האלסים עליונים, עם של צעירות יפות וקלות-דעת השופעות עליונות. אין תיאור הרחוק יותר מן המציאות. העם הוא כבד-תנועה ושמרני, שונא מדים וצבאיות. צעירות יפות כמעט ואינן נראות כלל. הנערות האוסטריות יודעות, כמו הגרמניות, לכער את עצמן. רגליהן המוצקות מדי נעולות בנעליים שטוחות. „העקבים הגבוהים נשברים אחת-שתיים ברחובות המרוצפים באבנים.“ הן מתנצלות. אך יש להניח כי הטבע השמרני של הארץ גרם לכך לא פחות.

הנה מסעדת סאחר, היקרה בעיר. היא מגדלת בעצמה את השחרים והפרות לשחיטה ולהגשה לאורחיה. „כמו גדוד מובחר בצבא“ מעיר הארטל, שהוא פאציפיסט.

הנה רחוב היהודים. כאן היה הגטו בימי הביניים. שלט של שיש, שהוצב על אחד הקירות לפני 500 שנה, מספר בגאחה שכל היהודים גורשו מן העיר. „כעבור דור אחד הם כבר הסתננו חזרה“, קובע הארטל בסיפוק.

אולם האנטישמיות האוסטרית לא מתה מעולם. היא היתה תמיד חריפה במיוחד, כי הרקע שלה היה גם כלכלי וגם דתי. האדם הראשון בתקופה החדשה שהפך את האנטישמיות לנשק פוליטי, כדי להגיע ברצונו לשלטון, היה קארל לואגר, ראש עיריית וינה בראשית המאה הנוכחית. פסלו עומד ברחוב הראשי, הנושא את שמו. כשהתלוננו בפניו על כך שהוא בכל זאת מסתחף יהודי מסויים, הפליט את האימרה ההיסטורית: „אני הוא הקובע כאן מי יהודי ומי לא!“

גם הצעיר, הנוהג במכונית הקטנה, רציני מאד. שמו פראנץ ויין, סטודנט להנדסת מכונות, גבוה, בלונדי ויפה-תואר. כמו אנני, הוא פעיל בנער הסוציאליסטי. מדוע? „כש מפלגת-העם (הימנית) זוכה אפילו במקום אחד, מיד מוקטן התקציב לבני-ציבור, ל-בתי-חולים ולבתי-ספר!“ סיבה נבונה וסבירי. רה. אך איך שהוא היא פרוואית מדי ל-צעיר בן 24.

אביו של פראנץ היה נאצי נלהב, ראש סניף המפלגה. הוא שלח את בנו לנוער ההיטלראי, ופראנץ הגיע לדרגת סמל באר-גון זה. אולם הוא שנא את אביו, את זה נאצים ואת הסדר. הוא עדיין אנארכיסט, משוכנע כי כל שוטר הוא אידיוט וכל ממשלה מוזיקה. בדרך הוא מצביע בשמחה על בנין הגסטאפו, שנהרס בהפצצות ולא נבנה מחדש.

אנו עוברים את תעלת-הדאנובה ועל פני גלגל-הענק המפורסם של הפראטר, זכור סמל לתקופה עליונה יותר. לפנינו שטח-ענק של התערוכה היוניאית. למרות שישר אל אינה מציגה בה, מקדם גם הדגל ה-ישראלי את פנינו, היחיד וחסר-רושם בין הדגלים הסגנוניים.

בני ישראל בווינה

אלה פניהם של תריסר צברים — תלמידיו של ישו הנוצרי, כפי שהצטיירו בעיני דמיונו של אמן אוסטרי שחי לפני כ-400 שנה. וינה גדושה ומלאה פסלים, ותבליטים כמו זה, מת-נוסטים בכל פינה בעיר הגדולה והיפה. פסל זה נמצא קודם לכן בכנסייה כפרית אוסטרית.

★ ★ ★
תימוניה מן הפרבר

התערוכה היא תערוכת מיוחדת-במינה של קאריבל ותצוגה בני הכפרים, שי-ה כורים-למחצה, מסתובבים בין הביתנים. פראנץ מוביל אותנו אל ביתני המכונית. באחת הפינות מציגה פירמה אוסטרית את מכונית-הענק ששלחה לסכר אסואן במצרים.
הארטל לוקח אותי לביתן המוקדש למשלחת האוסטרית שכבשה לא מכבר את אחד השיאים האחרונים של ההימאלאיה. המנהיג, פועל קטן ואדיב, אינו דומה להרפתקן המשחק

לואגר עשה רושם רב על צעיר אוסטרי משופם, פועל-בנין צעיר שבא לווינה מאחת מערי-השדה. אביו היה סקיד-מכס אוסטרי קטן, והבן שאף להיות צייר. כשנפסל ע"י האקדמיה לציור של וינה, היגר לגרמניה ופנה לעיסוקים אחרים. יתכן שאתה שמעת את שמו — אדולף היטלר.

★ ★ ★
הארטל לוקח אותי לתערוכה הגדולה. בתו, אנני, וחברה נלחים אלינו. אנני היא טיפוס-תערוכת של צברית, צרפתיה חיינאית. שפת-האם שלה צרפתית. במשך כמה

הזוכים בתחרות תחפושות פורים תשי"ז שאורגנה על-ידי ביח"ר "שמן" חיפה

אברהם אלטרץ — קרית-מוצקין פרס שלישי — שעון-יד

יונה שורץ — חיפה פרס שני — מצלמה

בנימין פופקו — גבעתיים פרס ראשון — אופנים

פילטר 1st N
זאת ולא אתית

פילטר נפלא
ארותה טהור
אכרובת עשירה

פגידו